

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt — kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, községeknek és néptanároknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetheti és egyes lapoldányokat venni lehet a kiadóhivataltban, Traub B. és társa, Valentin Karoly, Böhm M., Luszovics L., Weidinger N. üzletében és a fűdőhánytöszében.

Hirdetések:

mindentör árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilvánterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetések elfogad:

Kálfiáldán:
Barek J. és társa Erfurthan. Haasen-
stein és Vogler, Steiner A. Hamburgban,
Daube G. L., Knoll Ignác. Frankfurtban,
Opellik A., Schalk Henrik, Mosse
Rudolf, Beschen.

Magyarországban:

Neuberger és Braun, Goldberger A. V.,
Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi
F. „Első magyar nyelvoktató iroda”-ja
Budapesten.

Kiadóhivataltunk és Janovszky H. király-
utczában levő hirdetések felvételi irodája
Pecset.

Kéziratok

a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz.
közébe.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca
29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz.
a posta mellett.

Kéziratok nem adatkannak vissza.

A közös-hadsereg ruhaellátási rendszere.

Épen e napokban intézett Trefort Ágoston cultusminiszter pozsonyi választókör-
rületéhez, illetőleg Pozsony város polgár-
mesteréhez egy levelet, melyben kiválóan
meleg szavakat szentel az ipar fontosságának,
mi — szerinte — állami fejlődésünk egyik első
rangú tényezőjét képezi és hogy ennek foly-
tán az ipar fejlesztése, emelése és kiválóan
a hazai iparcekknek használata mindenkére
nézve, minden körülmények között hazafüi
kötelességet képez.

A cultusminisztertől, kinek ressortjába
az ipar emelése közvetlenül nem is tartozik,
kettős jelentőségű bíró szavak ezek.

A cultusminiszternek ezen szavai alkalmul
szolgálnak arra, hogy szavunkat emeljük a
ruha-ellátás azon rendszere ellen, mely a
közös-hadseregnél érvényben van és mely
oly nagy támogatást igénylő hazai iparunk
érdekeire nézve a legnagyobb mértékben
káros.

A közös-hadsereg és hadi tengerészlet
mindazon szükségletei, melyeket ezen valgisz
s. „montur” kitéj, évenként közel 9 millió
érféle értékre rugnak, ugy, hogy, ha a Ma-
gyarország és Ausztria között a közös költség-
fedezésére nézve fennálló quota arányát
veszükz színmértékül, hazánk iparosának
3 millió frtvny értékű iparcekknek lehetne
évenként a közös-hadsereg számára szállítania,
ha más volna és nem az érvényben
levő hadseregnél ruha-felzerelési rendszere.

A mostani, még a mult század közepe
táján életbelepített rendszer a következő:
A hadsereg legfőbb igazgatási hatóságánál,
tehát a közös hadügyminiszteriumban van
egy hivatalosztály, melynek kizárólagos felad-
atát az képezi, hogy az egész hadsereg és
haditengerészlet részére szükséges mindenmennyi
ruházati cikkeket megszerzéséről gondoskodik,
ennek folytán a hadsereg összes alosztályai,
tehát ezredei részére — akár toborzások az
ezred Erdély, akár Galicia, vagy Tyrol kerü-
leteiben, ezen hivatalosztály adja ki termé-
szetben a montur-cikkeiket.

Már most természetes, hogy, ha ezen
hivatal abszolút biztonságban akar lenni az
íránt, hogy ezen roppant nagy mennyiség
minden időben, békében ugy, mint háború-
ban, minden kétséget kizárólag elég for-
állítatni, annak oly iparvállalatokkal kell szerző-
ződésre lépnie, melyek ugy széles alapra
fektetett fizetőkül, mint vagyoni viszonyaik-

nál fogva solidságuk és pontos szolgáltatási ké-
pességük iránt semmi kétséget nem hagynak
fenn. Azaz: oly nagy mennyiségű cikkeket
megszerzésének kötelezettsége mellett a kér-
desés hivatal sem közép, még kevésbé kis
iparossal szállítási szerződésre nem léphet,
hanem mindig csak egy-két nagy gyárra-
rosnak, miután ezeknek szolgáltatási képességük
kétségtelenül biztosabb alapokon nyugszik,
mint egy közép, vagy épen egy kis iparosé.

Világos pedig, hogy ez épen hazai kis
és közép iparosainknak rendkívül nagy ká-
rára van.

Ezen oknál fogva hazánk egész közvé-
leményének a montur-beszerzés ezen rendszere
ellen kell nyilatkoznia. Különösen az
iparkamarák tevék magukévá a
dolgot; hasznak oda, hogy ezen rendszer
amok idején, mikor egy-két év múlva
a ruha-szállítást iránt 4 nagy iparvállalat
megkötött szerződés lejár, okvetlenül helyet-
tesítsék azon rendszerrel, mely a németor-
szági hadseregben érvényre van juttatva és
a mely teljesen decentralizált sajátjása mellett
két nagy háború alatt is, t. i. az 1866-iki és
1870-iki alatt tökéletesen megfelelőnek bizi-
nyult.

Ez a porosz rendszer pedig abban áll,
hogy minden egyes ezred saját ruházati szük-
ségleteit önmagá tartozik beszerezni és önmagá
tartozik gondoskodni azok folytonos pótlásá-
ról. Elhész mérten nem mint nálunk, termé-
szetben, de pénzkészletben kapja meg az
ezredt, mely meghatározott fokozat
szertint évenként a ruha-beszerzésre kívánta-
dik. Hogy a hadsereg harcekképessége ezáltal
mit sem veszítene, annak biztosítéká egyrészt
az ezred-parancsnokok személyes felelősségé-
ben, másrészt azon tapasztalatban rejlik, mely
e rendszernek tökéletesen megfelelő működé-
séről a poroszoknak az osztrákok és franciák
elleni háborújában szerzetett.

Ha e rendszer nálunk behozatik, annak
az lesz a rendkívüli előnyös oldala, hogy
minden egyes ezred hadkiegészítő kerületének
iparosai részt foghatnak venni a montur-ipar-
cekknek szállításában. Még pedig a gyakorlat-
ban akként, hogy a közép iparosok, mint
szállító-vállalkozók és a kis iparos, mint bizi-
tos munkása a vállalkozó közép iparosoknak.

Iparunk semmi esetre sem oly önálló és
saját lábán járó már, hogy okadatol volna
esekélyességnek tekinteni azt, vajon a körülbelül
3 millió forint erejéig terjedő fogyasztást egy
pár nagy gyáros, leginkább osztrák gyáros
fedezze-e, avagy a különböző vidékeken fo-
gyasztókra váró közép-iparunk.

A cultusminiszter kimondta a jelszót. A
nemzetnek, ha gazdaságilag nemcsak tengődni,
de élni és gyarapodni is akarunk, követnie
kell azt!

Vélemény és indítvány

Dr. Bars Emil pécsi püspöki jogakadémia tanártól
a magyar jogszájlás alapuló bizottság által kitűzött
következő két kérdésre: Kivánatos-e és mely
erőben a jogi szakoktatás reformja, tekintettel egyrét-
ben és akadémiai oktatásunk tan- és vizsgra-rendszere-
re? Kivánatos-e különösen annak gyakorlati irányát emelni
és biztosítani és ha igen — mily intézmények beho-
zatala és mily változtatások eszközöse által?

(Folytatás.)
A vizsgáknak következő négy categoriája volna
megállapítandó:
1. Iskolai vizsgák. 2. Szigorlatok. 3. Állam-
vizsgák. 4. Szakvizsgák.

a) A vizsgák minden év végén tartassanak és
pedig az előadott összes tantárgyából, mert mint
iskolai vizsgáknak az a céljuk, hogy a tanult azon
évi tanulmányairól számoljan; ér azért csakis a taná-
rók előtt tétlennek és a magasabb évre való átmenet-
nek feltételét képeznek. A főfeladatok vagy helyet-
tesítések jelenléte azonban okvetlenül szükséges. Tanári
elismertások vagy kegyelvények ellenében a céljától
a kérelmekhez azoknál fogva hasznosnak, azoknál ösz-
szefogó kérdéseket a felügyelő is intéhet. A vizsgra
eredményes utkos szavazás útján átutaltó d. Szavazat-
elértsékek esetében a felügyelő szavazata dönt. O látta-
mozza a bizonyítványokat, felfüggesztések csak két
tárgyból van helye, minden vizsgra csak egyszer ismé-
telhető, másodszor csak nagyon kivételesen és a tanári
kérelmére ellen soka sem engedélyezhető. — Minden
szabóti vizsgát írásbeli vizsgra előzzen meg. Misen
kéyszerített annyira szemlenni tevékenységre, mint
a kézbiztosított toll, misen veti meg alapját a jövő-
dőbbi irodalmi tevékenységnek oly biztosan, mint az
íjkorok szárnypróbáls; a legtöbb ember csak akkor
győződik meg arról, mi lakozik benne, a misen kény-
telen volt valamit papírra tenni. Mi sem tehet oly
biztosan próbára a szellemi képességre, de másrészt-
ol mi sem büszkíti fel biztosabban a szunynyadót a
lonhasz vagy önbizalomhiányi karjából, mint az „de
székeltől sor írás. Ha valamiben, ugy itt, ahol és
csó”-est que le premier pas, qui couste!”

Názelen szertint tehát ugy már ezen iskolai,
mint a későbbi állam — szak — és tanári vizs-
gáknál nem lehet elég súlyt fektetni az irasos
feladatokra, persze ha azok nem csak pro forma,
hanem szigorúan és komolyan vétenek. Ha bár ezen
iskolai vizsgák kizárólag a tanárok foruma elé való,
azok még legyenek nyilvánosak és díszöken emelése
az illető város notabilitásának jelenléte — mit
már említém — felelő kívánatos.

II. A szigorlatok. Ezeknek hivatása (már csak
az általuk elnyerendők tudori fokozat helyes értelme
szertint is) magasabb tudományos kvalifikációt ig-
zolás. Léve, csakis a pur excellentes tudományos tanári
pályára lépőknek nézve legyenek kötelezők, de telehe-
tők bárki más által is, még pedig mint magasabb tu-
dományelméleti vizsgák, melyek önmagukban még
semmi szakpályára nem képesítene, s. tanárisa is
csak előkészítene), az illető (jogi-, orvosi-, termé-

szettudományi stb.) akadémiai tanfolyam elvégzése
után bármikor és annak összes tárgyából, de ma-
gasabb tudományos mérék alkalmazásával és legkeve-
sebb 6 bavi időközökben.

Hogy minálunk a tudori oklevél az oly tulnyo-
mólag gyakorlati irányú és feladatu ügyvédi pályára
és közlekedési nyilvántartó és az erre való tekintettel
életkeleplettel tartózkodó által ezen szigorlatok tudó-
mányos jellege úgyszólván eltűrtellett, jelentőségük,
aritmetice beszébre, felnyíró lefeszítettült: ez (tu-
lajdonképeni idősként együtt, hogy t. i. ezáltal az ügy-
védek száma csökkentek) a magyar „Kormány-
rendelet” cynikus empirizmusa és viscióssátlansági experi-
mentáltsági számos remekének egyik legjelzősebbike és
nagyon rávall a megegy állambeszedés felülkeresé-
sének a 74—75-ös évekkel megindult azon „restan-
tationális” epochájára, melynek leghebbe prototypját a
hires uncolaputatólásti törvény (1875. I.) képezi,
azon törvény, mely a munka, szakértelem és tudó-
mány elemet a parlamentnél kívánván, annak terét a
„kamarát” szolgábrák és egyéb hivataladók,
valamint a már vágott és végezőndő — de natu
bonfiki részére egyelőre megint biztosította. Mert,
hogy az ügyvédek tulnyomóan úzérkörd, részint pedig
chablonok szertint, quasi patrounekkel dolgozó tevé-
kenységű magasabb elméleti kvalifikációra legyen
szüksége, mint pl. a bírónak, a ki pedig sokkal gyak-
rabban van „bölcs belátásra” és annak valóban inkább
hasznos szolgálatot tethető magasabb kvalifikációra
utalva, — azt lássa be, a ki tudja.

A mi pedig az ügyvédek nagy számát illeti,
annak csökkentése, ha az ügyvédek tulnag számának
valóságos okait tekintjük, ezen „tudományos szimo-
nolomelés” által elég érthetőek, mert azon joggyeje-
tek, akik, merem állítani, hogy legkezőbb részben
nem annyira hivataladók, mint inkább azért léptek
az ügyvédi pályára, mert a ma is még tulnyomó
részben, a gonesok és családokbeli pebulonit ké-
pező kizivatalokban és állásokban alkalmazást nem
találhattak: ér ezért minden — különben is könyvit-
tett és az egyik államvizsgát pótló szigorlatok da-
czára továbbra is az ügyvédek számát fogják szapo-
ritani, mig csak a kvalifikációs törvény, a régi jog
ezimen az alul kivétel képezők lassankint kidőlése-
vel hatást éreztetni nem fogja és az ismeretes „ho-
lonfellei tehetők” is közéletünkben, de a „vizsgatör-
vények” is külsőben nem fognak. Az ügyvédek száma-
nak az utóbbi években észlelték lecsökkenése részben
és valóban nem is annyira szigorú, hanem inkább
mint inkább arra vezethető vissza, hogy a joggyeje-
tek utáni kereslet a hivatalok betöltésénél lassankint
növekszik. Erős meggyőződésem, hogy ha majd minden
nyilvános állás betöltéséhez szakpézettség fog kíván-
tatni, a jogi szakoktatás követelményei pedig az ál-
talan javasolt irányban szaporítottak fognak, a jo-
gászok és jogtanadók száma nemcsak hogy nem tu-
lonyagnak, hanem inkább még elégtelenekek fog biz-
nyolni.

A szigorlatok és a később érteendő jogtanári
vizsgák egy talán az illető sectióval kapcsolatos or-
szágos szigorlati és tanári vizsgálok bizottság előtt
volnának intézendők, a mely az ország összes rendes
tanárakból állna. kik turtus szertint vagy sorshúzás
útján meghatározandók és akiket az illető sectió, a
közönség, esetleg hely helyben és a szándék által
müködő special vizsgrabizottságokban tartának meg a
vizsgákat. Ezen eszme elfogadásával megszűnnek a
budapesti egyetem szigorlatirástai privilegiumja is

A „Pécs” tárczája.

Élet — álom.

— Emlekkönyvből —

Nagy művész az álom keze:

Teremt éz boldog képet,
De az mind csak tincz sem! —
Tobbat éz egy percznyi deli.

És én mégis egy álomért
Szélt álmetól oda atódnám . . .
Ha ez álom véges-végig
Csak te vedd álmodhatnám.

B. I.

Őszi tájkép.

Őszi napnak halvány ragyogásán,
Sárga lombok reszkető hullásán,
Élmeregek s fájó szívvel látom,
Mily mulandó minden a világon.

Tarolt a rét, biszcsézik a madár,
Minden pusztá, minden olyan kopár,
A hideg szél zokogva sóhajtna:
Nem virultak örökké a rózsá.
De a mező majd kivilárol újra,
Még szédül a madár a bokorra,
Csak a szivnek nem lesz több tavaszá,
Ha egy álmut, nem jön többé vissza.

Bartha Rezsöny.

Szegény ember!

— Ugyan ki az a megasztalt öreg ember, a ki
talán azért jött ma a kiállításra, hogy holnap —
nemzetünk életrevalóságának tudatával — költözék
el a másvilágra. Szegény öreg! Ha ílyet látok, mindig
eszembe jut, hogy a sors ugy bánik az emberrel,
mint mi a citrommal: kifacsarják s eldobják. A sors
60—70 évet nyakába sóz az embernek, melynek terbe
allat elég képes a temető kapujáig vándorogni, ott
egygyár kapja földet hint ré s volt — nice.

Gabi barátomhoz intéstem e szavakat s ő jésztó
előtársulást nagyon is vig kedélyének bal hónom alá
füzé jobb karát a csaknem kísérteties hangon kérde:
— Hát te nem ismerted meg?

— Már én bízleghetem emlekező tebetségem-
nek, hanem ezt az öreg urat soka sem láttam —
mondám félg-meddig sertődötten.

— Ez egy erdő-tanácsos. Szakmájában kimagasló
alak, a ki minden ismerője ösztönöz bal jellemt-
értécsül, modorlártsz ézetet, sorsa miatt sajnál.

— No hát most annál kevésbé ismerem.

— Emlekszel-e még Borókaira, az erdőmesterre
Pagonyóbul?

— Hogy ne emlekezném! Noha van tíz éve,
mióta sem nem láttam, sem nem hallottam róla, ha-
nem azért még most is élénken él bennem emléke,
ama kedélyes estéknek, melyeket az ő, de különösen
imádásra méltó kedves neje körében töltöttem.

— No hát ez az öregnek látszó ur Borókai.
Most már nem erdőmester, hanem erdőtanácsos a
miniszterterumban, nem is Pagonyán lakik, hanem a
fővárosban.

— Már kedves Gabim, hajlandóbb vagyok el-
bínni bármily nagy képtelenséget, mint azt, hogy ez
Borókai. Olyan nő mellett, mint az övé, 10—12 év
alatt ennyire megöregedni nem lehet. O nagysága

szertetreméltóságával a félholtat is képes volt életre
ébreztetni. Az nem lehet, hiszen Borókai barátunk
ma sem több 40 évesnél, holott ez öreg ur legalább
másfélszert anny!

— Igaz, annyian látszik, de az is való, hogy
az a szeretőre méltó kedves nő juttatta őt oda, a
hol most látod.

— Ezt nem hiszem, ilyen híven egyenlő volna
az örültséggel. Te soka sem voltál barátja a nőnek,
mert is bennük keresz s jószé feltalálni minden
rosszat. Ismerlek nagyon jól. Ha fiatal, nős férfi ön-
ként dobjá magát a halál torkába, szerinted neje
zavarta meg leiki világbán az egyensúlyt. Ha a
hivatalnok szorult helyzetében a reá bízott vagyhoz-
nyal: hazatársa könyvelmő pazarlásában leled az
ókot. Az előhalottak kilencz tizedrésze a nő elől talál
menedekét a Lipótmezőn, szóval: az erősebb nem
gyengélt a női nem immoralitásával mented. Nem, az
nem lehet, ha minden nő az erredendő bünel rosszra
szoktatás is, ez az egy akkor is kivétel képez.

De miért ez az ok nélküli felhevülés? Miért
szemeltek te most mások felől, mint sem megem-
redt? Látdi barátom, mily hamar begyog magadat
elragadtatni heves indulatid által, pedig én meg azt
mondok, hogy e nő a legmegvetésre méltóbb meg-
szak között, kikeit valaha ilyenekül tanultam ismer-
ni. Légy tehet megbüntetve az által, hogy e család drá-
máját leírom s kiábrándítalak eddigi hitetből.

E párbeszéd az „Erdészeti pavillon”-ból kijövet
folyt le közöttünk.

A „Debreczeni család” egy zugába vontuk meg
magunkat s miután a pincéz ohajunknak eleget tett,
Gabi barátom a következőket közlé velem.

— Az már tagadhatatlan, hogy a Garam part-
jának egyik legrégibb részét volt azon mógondolal
berendezett park, melyben Borókai barátunk akkor
még angali jószág névelő a legboldogabb férfinak
tartotta magát a föld felülétlen is elég okkal, mert

nam csak neki volt legszöbbe neje messze vidéken
hanem egyuttal a leggodosabb háziaszónny s a leg-
szertetőbb nő is magának vallhatta.

Borókai nagyon fiatal volt még, midőn erdő-
mesterré lett. Ez nem megvetendő állás egy 30 éves
emberre s ha tekintélyes magán vagyónak jövedel-
mél figyelembe vesszük, nagyon érthető lesz elö-
tünk az a nagyuri élet és háztartás, melyely nálunk
találkozunk. Mind e azonban csak egyik eszköze
volt boldogságának, mert valódi boldogságok a köl-
csönösen egymást dobogó szivben és lángoló szem-
reklímében rejlett.

Intenem: óka látva rohant meg az elhátározás,
hogy megölösülk s talán ma már én is Borókai bar-
tunk sorsára jutok, ha annak a véghetetlen boldog-
ságnak oly hamar vége nem szakad. Vége szakad! —
mondom — nagyon hamar s így én is nőlet ma-
radtam.

— Meghalt a „szép asszony”? (azon a vidéken
Borókainét így nevezték) — kérdém leszült kíváncsi-
sággal.

— Nem, él . . . bár ne élne! Mennyivel élvil-
selhetőbb volna a leiki seb, melyet halálával vagy
vadás, mint a melytől hülességre szakított.

— Mit? hüllen te? Gabi! ne tégy hitetlené-
re — mondám megrettenve, mint kinek-fizés hideg
gyilkos átt át — ha ez igaz, ugy írárfüri beszédnek
tartom mindazt, mit nek nemcsak lelkületéről, a
erkölcsiségéről és hüsgéről írnak, vagy mondának.

— Pedig ő hüllen te! — hülden azokra férfú-
hoz, a kinek ezt a csapást talán mindenki más inkább
megérdemli! — Ha meghalgsz, eszbeidelenem mind
azt, mit közöltem tapasztalásból tudok s kiegészítem
azzal, mit később másoktól tudtam meg.

— Beszélj, kérlek, a leghálásabb hallgatód
vagyok!

— 1876. február 12-én fényes bál volt a lipcsesi
várban. A hol a megye színe-va együtt volt, nem

